

מנהלות המעונות
שלום רב,

דגשים להיערכות בפתיחת שנה"ל במעונות היום - תשפ"ד

בנושאי ביטחון, בטיחות, חירום, רפואת חירום, ע"ר והדרכה

1. במסגרת הטמעת תחום מעונות היום לפעוטות (גילאי לידה עד 3 שנים) במשרד החינוך מצאנו לנכון לרכז עבור צוותי המעונות את כל המידע הרלוונטי בנושאי ביטחון, בטיחות, חירום, רפואת חירום, ע"ר והדרכה.
2. מטרתו של מסמך זה לשמש ככלי עזר ובו **המלצות** כיצד להיערך לפתיחת שנת הפעילות במעון בתחום הביטחון, בטיחות, חירום, רפואת חירום והדרכת התנהלות בטוחה ועזרה ראשונה למען שמירת ביטחונם ובריאותם של הפעוטות וצוות המעון בהתאם להוראות חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018 ותקנותיו, **אוגדן ההנחיות להפעלת מעון היום**, וחוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018.
3. מסמך זה אינו מחליף את הקבוע בחוקים האמורים לעיל ובאוגדן אלא בא להבהיר ולהנגיש את הנושאים וההנחיות הקבועים בהם והמתעדכנים מעת לעת **בפורטל מוס"ח – דף מעונות**.
4. לשאלות וביירוטים עומד לרשותכן שירות מוקד מידע ארצי משרד החינוך: *6552 שלוחה 6.
5. להלן הדגשים המומלצים להיערכות לפי הנושאים הבאים:

ניהול תיק מעון

ניהול תיק מעון:

1. עדכון התיק הוא שלב ראשון וחשוב בסדר העדיפות בהיערכות המעון אשר יכול את כלל הנתונים המפורטים בתקנות הפיקוח על מעונות יום לפעוטות (תנאים לפעילות של מעון יום לפעוטות), התשפ"א-2021 (להלן- התקנות) ובאוגדן:
 - א) שמות הפעוטות, מספר הזהות שלהם, תאריך לידתם, והקבוצה שאליה הם שייכים; שמות ההורים ודרכי יצירת קשר עימם; וכן שמות אנשי הצוות ונותני שירותים המורשים ומספרי הזהות שלהם.
 - ב) מספר הקבוצות הפועלות במעון (באם ישנן), שמות הפעוטות בכל קבוצה, שמות המחנכים-מטפלים האחראים על הקבוצה, טווח הגילים בקבוצה, ומספר הפעוטות בקבוצה.
 - ג) אישורי המעון – יתועדו ויוחזקו בתיק כל מסמכי ואישורי החובה הנדרשים בהתאם לנוהל ההכרה המפורטים בתקנות (כגון: בדיקות ובקורות, כ"א, הכשרת צוות המעון וכד').
 - ד) תיעוד תאונות ואירועים חריגים ודיווחים שנעשו מכוח חובת הדיווח – חובה לתעד את תהליך הפקת הלקחים מהתאונה/ האירוע החריג ואת הפעולות שנקטו ע"י המעון בעקבות תהליך זה.

ביטחון

1. **לחצן מצוקה** - יש לוודא כי מותקן לחצן מצוקה במעון המחובר למוקד ולבצע בדיקה לעיתים קרובות מול המוקד (רצוי לפחות פעם בשבוע). יש להגדיר אשת צוות/ מטפלת כאחראית קבועה לבדיקה.

2. **כניסה למעון** תותר על פי זיהוי מוקדם באישור מנהלת המעון/מי מטעמה של המבקש להיכנס. באמצע יום הפעילות תותר כניסה רק לאחר יצירת קשר טלפוני מקדים עם צוות המעון.

3. פתיחה וסגירה של מעון יום

(א) **סריקה במעון** -

1) יש לבצע סריקה במעון מדי בוקר, לפני כניסת הפעוטות למעון לאיתור ומפגעים וחפצים חשודים העלולים להוות סכנה לילדים ולצוות.

2) **חפץ חשוד** – יש לתדרך את צוות המעון, בעת גילוי חפץ חשוד בשטח המעון יש להרחיק את הצוות והילדים מקרבתו ולהודיע על כך מיד למנהלת המעון או למלא מקומה בעת היעדרה ולדווח למשטרה 100. במקביל להשגיא לבל יתקרבו הצוות והילדים אל החפץ החשוד, ולקבל הנחיות מהמשטרה כיצד לנהוג עד להגעתם.

ראו הרחבה בכרטיס הסברה ומידע – סדר פעולות בעת גילוי חפץ חשוד במוסד החינוכי

(ב) **שערי המעון** - לאחר כניסת הפעוטות למעון בבוקר, יינעלו שערי הכניסה למעון ויישארו נעולים במשך כל שעות הפעילות במעון. ובכלל זה, דלתות הכניסה לכיתות יהיו נעולות במנעול פרפר. בנוסף, כל מעבר בין חצרות, או בין כיתות אשר יש ביניהם שער או דלת – ישמרו אף הם נעולים במשך כל שעות פעילות המעון. פתיחתם וסגירתם – תעשה בהשגחה צמודה של אחד מאנשי הצוות.

(ג) **סגירת מעון בסוף יום** –

1) מנהלת המעון תמנה אשת צוות, אשר תבדוק בסוף הפעילות היומית לפני סגירת המעון

את כל שטח הכיתה לרבות שירותים, מחסן וחצר ויוודא כי הם ריקים מאדם (ילד / מבוגר).

2) במקרה ולא הגיע המורשה להוציא את הפעוט מהמעון ולא יצר המורשה כל קשר עם

מנהלת המעון. מנהלת המעון תפנה באופן מיידי למשטרה ולעו"ס לפי חוק, תסביר את

פרטי המקרה ויפעל על פי הנחייתם.

מצלמות

1. ככלל, ההנחיות מפורטות **בפורטל רשויות ובעלויות חינוך - התקנת מצלמות במעון יום**

(א) דגשים עיקריים – יש לוודא:

מדינת ישראל משרד החינוך

ב) עמידה בהוראות חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות,

התשע"ט-2018

- 1) הקפדה כי המצלמות לא מחוברות לרשת חיצונית, כגון: חיבור למרשתת (אינטרנט).
- 2) הקפדה כי קיימות מצלמות בכל מקום בו מתקיימת פעילות חינוכית וטיפול למעט שירותים וחדרי רחצה.
- 3) תקינות המצלמות (באם המעון מחויב לכך על פי חוק התקנת מצלמות).
- 4) תקינות מערכת ההקלטה- מפעיל מעון יום לפעוטות ישמור את הצילומים לפי חוק זה ל-30 ימים ממועד הצילום.
- 5) כי קיים שילוט ברור לגבי קיומן של המצלמות.
- 6) חל איסור לצפות בהקלטות הצילומים למי שאינו מוסמך לכך, ע"פ דין.

ג) לפירוט והרחבה בוובינר/הדרכה המקוונת לצפייה במפגש | למצגת ההדרכה

שעת חירום

1. ככלל, הנחיות להיערכות לחירום מופיעות בפורטל מוס"ח – דף מעונות – היערכות לחירום
2. היערכות לחירום במעון תתמקד ב- 2 מצבים בסיסיים:
א) ירי טילים - הצורך להתמגן בתוך המעון.
ב) פינוי צוות המעון והילדים במצב חירום כגון: רעידת אדמה/שריפה/אירוע המחייב פינוי מיידי.
3. דגשים להיערכות לירי טילים:
א) להכיר את זמן ההתרעה שיש למעון ע"פ פורטל פיקוד העורף והנחיות ההתגוננות.
ב) לימוד והכרת אמצעי ההתרעה העומדים לרשות המעון והורדת יישומון פיקוד העורף
ג) הכנת דרכי תקשורת- עם גורמי סיוע, הורים, רשימות נוכחות של הפעוטות.
ד) תדרוך ותרגול צוות המעון במהלך פתיחת שנה"ל (מוקדם ככל האפשר) בהתאם למסמך ההנחיות:
1) היערכות לירי טילים במעונות היום (לידה עד 3) אשר בפיקוח משרד החינוך.
2) الاستعداد لإطلاق الصواريخ في الحضانات النهارية (من سن الولادة حتى سن 3 سنوات) بإشراف وزارة التربية والتعليم (היערכות לירי טילים במעון בשפה הערבית).
ה) בניית תכנית הכי מוגן שיש – מצ"ב קישור לדוג' – תכנית "הכי מוגן שיש" במעון.
ו) לפירוט והרחבה וובינר היערכות לחירום וירי טילים – לצפייה במפגש למצגת הדרכה.
4. דגשים להיערכות לפינוי המעון בעת חירום:
א) הכנת הפעוטות לפינוי על פי הוראות גורמי הביטחון:
1) שלב היערכות ובניית תוכנית פינוי:
✓ יש לקבוע שטח התכנסות בטוח בטרם מצב החירום אליו יתפנו הצוות והפעוטות במקרה של צורך פינוי מיידי של המעון (מומלץ להתייעץ גורמי הביטחון ברשות המקומית).

- ✓ תכנית שיבוץ הילדים וצוות המטפלות לפינוי בחירום - חלוקה ושיבוץ הפעוטות בהתאם למספר הפעוטות והמטפלות למצב בו נידרש לפנות את המעון בעת חירום לשטח/מקום בטוח - **מצ"ב דוג' לבניית תוכנית שיבוץ לפינוי המעון חירום לשטח בטוח.**
- ארגון רשימה שמית מפורטת של כלל פעוטות המעון והוריהם לפי חלוקת אחריות של צוות המחנכות מטפלות וצוות המעון.
 - יש לחלק את הפעוטות לקבוצות קטנות (2-4) פעוטות ככל האפשר, ולמנות מבוגר אחראי לכל קבוצה ולוודא שתויות השם של כל פעוט תמצא על הבגד העליון שלו בזמן הפינוי.
- ב) שלב הפינוי וניוד הפעוטות לשטח בטוח בהתאם לחומרת המצב/סכנת חיים מיידית/הוראת גורם ביטחוני/ הרשות המקומית:
- 1) ספירת הפעוטות לפני הפינוי.
 - 2) פינוי הילדים על פי תכנית שיבוץ הילדים וצוות המטפלות, כאמור לעיל.
 - 3) לקיחת כל התיקים האישיים של כל הפעוטות והמבוגרים למקום הפינוי ואת תיק המעון (רשימות הילדים ודרכי תקשורת להורים וכד').
 - 4) הובלה ב"שרשרת" של ההולכים למרחב הבטוח כשמטפלת מקדימה ומטפלת מאחור.
 - 5) ביצוע סריקה ברחבי המעון כולל כיתות, גימבורי, חדרי החתלה, מחסן ומטבח לוודא שלא נשאר אף פעוט מאחור במעון.
 - 6) ספירת הפעוטות והרגעתם.
 - 7) יצירת קשר עם גורמי הרשות המקומית וההורים.
 - 8) העברת הילדים להורים/מבוגר אחראי תוך שליטה ורישום שמי פרטני.
 - 9) דיווח לרשות המקומית בתום הפינוי/ילדים שלא נאספו ע"י הוריהם להמשך טיפול והחלטת הרשות המקומית.

הכשרות

1. ככלל, ההנחיות מפורטות בפורטל - **דף מענונת הכשרה מקצועית של כוח אדם במענונת**
2. תקנות הפיקוח קובעות כי על כל מחנך-מטפל במעון יום לפעוטות לעבור בהצלחה **2 הכשרות** והן מהוות תנאי לקבלת רישיון הפעלה: א. התנהלות בטוחה ב. עזרה ראשונה.
3. **מס' דגשים לביצוע ההכשרות:**
 - א) קורס עזרה ראשונה בהיקף של 22 שעות וקורס התנהלות בטוחה בהיקף של 14 שעות.
 - ב) ההכשרות תתבצעה באופן פרונטלי. ניתן לבצע את ההכשרות גם באופן מקוון בזום בליווי מדריך ובלבד, כאשר בקורסי עזרה ראשונה לפחות שליש מהיקף ההכשרה תתבצע באופן פרונטלי לתרגול מעשי.
 - ג) ריענון עזרה ראשונה- מחנך/מטפל יידרש לעבור הדרכת ריענון בעזרה ראשונה לפעוטות, אחת לשנתיים בהיקף של 8 שעות לימוד.

מדינת ישראל משרד החינוך

- ד) ניתן לקיים הדרכות בקורסי עזרה ראשונה והתנהלות בטוחה בהיקף של מינימום 8 משתתפים ומקסימום 30 משתתפים בקבוצה.
- ה) את ההכשרות ניתן לבצע במימון המשרד ע"י שש חברות הזכות בקול קורא שפרסם המשרד: מד"א, הל"ח, נטלי, חייאן, עולם הרפואה, מלע"ר

4. לפירוט והרחבה - וובינר הכשרות ע"ר והתנהלות בטוחה [לצפייה במפגש](#) | [למצגת הדרכה](#)

בטיחות

1. ככלל, ההנחיות מפורטות בפורטל – [דף מעונות – בטיחות במעונות יום](#)
2. מס' דגשים ורשימת בדיקה להיערכות לפתיחת שנה בתחום הבטיחות:
 - א) יש להחזיק ב"תיק מעון" טופס בדיקת בטיחות למעון (בדיקה שבוצעה על ידי עורך מבדקי בטיחות מוסדות חינוך) ולסמן בטופס זה אילו בדיקות בוצעו, ואילו ליקויים תוקנו. בנוסף, יש להחזיק בתיק: אישור חשמלאי ובדיקת מערכת גז.
 - ב) יש לוודא כי כלל צוות המעון עבר הכשרות עזרה ראשונה והתנהלות בטוחה.
 - ג) יש לבדוק ולוודא כי כל הארונות במעון מקובעים לקיר למניעת נפילה – [הרחבה בכרטיס מידע](#).
 - ד) לוודא כי חצר המעון נקייה, מתקני המשחק נבדקו ונמצאו תקינים וארגז חול נקי ומסודר.
 - ה) הימצאות מגני אצבעות לדלתות, ארון חומרי ניקוי- נעול.
3. לפירוט והרחבה וובינר/הדרכה מקוונת בטיחות במעונות יום – [לצפייה במפגש](#) | [למצגת ההדרכה](#)

רפואת חירום ועזרה ראשונה

1. ככלל, הנחיות הנוגעות לרפואת חירום ועזרה ראשונה במעון מונגשת ב: [כרטיס מידע – רפואת חירום ועזרה ראשונה במעונות יום](#)
2. מס' דגשים לביצוע ההכשרות:
 - א) תיק/ארון עזרה ראשונה.
 - 1) יש לוודא הימצאות תיק/ארון עזרה ראשונה בכל מעון [ובו ציוד בתוקף על פי הנחיות משרד הבריאות](#).
 - 2) יש לוודא כי כלל צוות המעון מכיר ויודע את מיקומו של תיק עזרה ראשונה, ולהקפיד כי הוא נמצא בהישג ידיהם של כלל הצוות (במידה ונמצא בחדרה של המנהלת, לוודא כי חדרה לא נעול).
 - 3) ציוד העזרה הראשונה יהיה בלתי נגיש לפעוטות.

מדינת ישראל משרד החינוך

4) יש להקפיד על השלמה מידית של ציוד חסר ו/או שפג תוקפו בתיק העזרה הראשונה בהתאם

להנחיות משרד הבריאות.

5) אחת לחצי שנה תבוצע ביקורת ציוד ע"י מנהל/ת המעון.

6) יש לתעד את ממצאי הביקורת בתיק המעון.

ב) פעוטות עם אלרגיה למוצרי מזון:

1) עפ"י חוק החזקת תכשיר אפינפרין (אפיפן) במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים, תשע"ח-2018 מעונות היום לפעוטות, בהם לומדים החל מ-10 ילדים ומעלה, מחויבים להחזיק מזרק בתוקף במקום מרכזי ונגיש והצבת שילוט המפנה למזרק.

2) בנוסף למזרק המעון באחריות הורי פעוט עם אלרגיה לספק מזרק אישי עם שם הפעוט. המזרק יימצא בתוך התיק האישי של הפעוט ועל צוות המעון להיות מודע למקום הימצאותו. באחריות הורי הפעוט להחליף את המזרק כאשר תמה תקופת התוקף שלו.

3) עבור פעוטות מתחת לגיל שנה, במידה ויש המלצה מאלרגולוג להשתמש בטיפות אנטי היסטמיניות (פניסטיל), באחריות הורי הפעוט לספק טיפות אנטי היסטמיניות (פניסטיל) עם שם הפעוט, וכן להביא מכתב מאלרגולוג שבו יצוין המינוח המומלץ עבור הפעוט. הטיפות יימצאו בתיק האישי של הפעוט.

4) צוות המעון ידע היכן מוחזקים מזרקי האפינפרין (אפיפן) של הפעוטות עם האלרגיה במעון וידע את סדר הפעולות הנדרש בעת תגובה אלרגית.

5) בכל מקרה של שימוש במזרק אפינפרין במעון או צורך בשימוש בטיפות אנטי היסטמיניות (פניסטיל) בגין התקף אנפילקטי, יש להתקשר מיידית למד"א לקבלת הדרכה וכן יש לתעד את האירוע כאירוע חריג. במקביל יש לידע טלפונית באופן מידי את ההורים.

בברכת שנת לימודים פורייה !

המינהל הפדגוגי
האגף לחינוך הגיל הרך,
היחידה לקידום הבריאות

אגף בכיר לביטחון,
שעת חירום ובטיחות
סביבתית